

PALACIO, R. J.: **Čudo**. Prev. Boštjan Gorenc.
Zagorje ob Savi: Ocean, 2014.
| M | 3. stopnja
| drugačnost, družina, vrstniki

August (Auggie) Pullman ima zaradi redke mešanice genskih okvar popolnoma iznakažen obraz. Že od rojstva je bil podvržen številnim operacijam in zdravniki menijo, da je čudež, ker je sploh preživel. Do petega razreda ga je mama šolala doma, zdaj pa je star deset let in je čas, da gre v šolo, v običajno šolo, ker starša ne želita, da bi bil »otrok s posebnimi potrebami«. Že popolnoma običajnega dečka bi bilo strah novega okolja, kaj šele ta korak pomeni za takšnega »čudnega fanta«! Augustovo zgodbo doživljamo v prvoosebni pripovedi, potem skozi pripoved njegove starejše sestre Vie, njenega fanta Justina, sošolca Jacka, prijateljice Summer in Viine prijateljice Mirande. Tako skozi različne perspektive spoznavamo, kakšno je življenje s »čudom«, kako vpliva na njih in jih sooblikuje. »Čudo« je res čudovita knjiga! Lepa pripoved, imeniten prevod, privlačno oblikovanje ... žlahtno sporočilo: spodbuja k sprejemanju drugačnosti, opozarja na pomen prijaznosti, nas »mehča« ... branje tako za mlade kot za odrasle bralce!

Spodbude za branje:

- Bralce opozorim na mnenje Boštjana Gorenca – Pižame na naslovnici: »Ne sodi knjige po platnici. Razen te. Ta ima carsko platnico. In je carska.« Se jim zdi platnica carska? Jih bo motiviralo za branje tako kratko (prekratko?) priporočilo?
- Na zadnji strani pa je daljša predstavitev knjige in njene avtorice. Jih bo motiviralo tako dolgo (predolgo?) priporočilo?

»Ne bom opisoval, kakšen sem na pogled. Najbrž je huje od vsega, kar si sploh lahko zamislite.«

Izjemen roman, že dve leti trdno zasidran na vrhu lestvice mladinskih uspešnic New York Timesa, prejemnik mnogih nagrad za kakovostno mladinsko literaturo, je osvojil že milijone otrok in odraslih po vsem svetu. Končno je v odličnem prevodu Boštjana Gorenca dostopen tudi v slovenščini. August Pullman se je rodil s hudo deformacijo obraza. Do desetega leta ni hodil v šolo, ampak je imel zaradi številnih zahtevnih operacij in dolgotrajnih okrevanj pouk doma. Z vstopom v peti razred osnovne šole je zdaj njegova edina želja, da bi ga sošolci imeli za navadnega. Toda novi sošolci ne morejo prezreti njegovega nenavadnega obraza.

Poleg Augusta, ki izredno duhovito pripoveduje o sebi, svoji družini in svetu, ki ga obdaja, svoja razmišljanja o tem nadarjenem fantu razkrijejo še sestra Via, njen fant Justin, novi sošolec Jack, prijateljica Summer in Viina prijateljica Miranda. Vsi njihovi pogledi se združujejo v boju za sočutje, empatijo in sprejemanje drugačnosti. Ta nepozabna pripoved v naša življenja prinaša srčnost in upanje. Bralec začne ceniti vrednost pravega prijateljstva in moč prijaznosti.

Knjiga za najstnike, ki jo morajo obvezno prebrati tudi vsi odrasli. In svet bo postal za odtenek lepši.

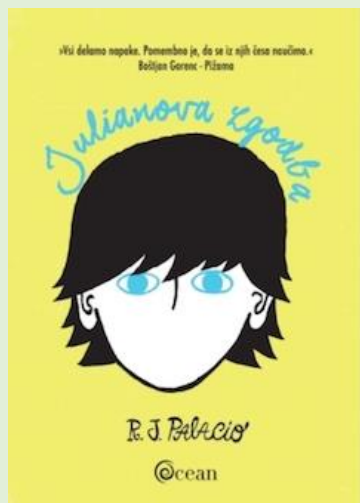
Avtorica **R. J. Palacio** (njeno pravo ime je Raquel Jaramillo) živi in dela v New Yorku. Čudo, mladinski roman o Augustu Pullmanu, njegovi izjemni družini in prijateljih, je njeno prvo literarno delo. Napisala ga je, ko je starejši od njenih dveh sinov končal peti razred in so bili dogodki in občutja desetletnikov v njeni glavi še sveži. Veliko gradiva za zgodbo, posamezne dogodke in dogajalno ozadje je tako vzela neposredno iz življenja svojega sina in njegovih sošolcev. K razmišljanju o tem, kako je živeti v koži nekoga, ki ima »nenavaden« obraz, pa jo je spodbudila mala deklica, ki so jo s sinovoma nekoč srečali pred prodajalno sladolea ...

- Po branju prisluhnem, kaj bodo učenci spontano povedali. Kaj jih je pretreslo, kaj prepričalo ... kaj so spoznali?
- Čigava pripoved se jih je najbolj dotaknila?
- Kako se jim zdi citati na začetku poglavij? (Mimogrede: znajo toliko angleščine, da lahko ocenijo tudi prevod v slovenščino?) Kako pa citati v besedilu? (Na kraju knjige so navedeni viri.)
- Zakaj je naslov knjige »Čudo« (Wonder)? Gotovo ne zgolj zato, ker je August preživel toliko operacij. Čudež je, kako sprejema svoj obraz in samega sebe, kako pogumno vstopa v življenje, med vrstnike in med odrasle. V resnici je bister, razgledan, čudovit fant (»Bistvo je očem nevidno«, pravi Mali princ.) (Reklama za to knjigo pa pravi: *Ne sodi knjige po platnici. Ne sodi človeka po zunanosti.*) Čudež je, kako vpliva na vse okrog sebe ... in kako vzbuja v večini ljudi prijaznost ...
- Opozorim jih na čudovita starša, ki sta Augusta ščitila, pa vendar vzgajala v samostojnega človeka; na odnos ravnatelja predmetne stopnje na šoli itd.
- Se jim zdi normalno, da se odrasli in otroci zgrozijo, ko prvič zagledajo njegov obraz? (Bodimo iskreni, morda imamo celo kakšno izkušnjo iz realnega življenja!)
- Preberimo *Maksime gospoda Browna* (Dodatek, str. 314 – 316): pogovarjajmo se o njih. Učenci naj jih poskušajo razložiti. (Ne vztrajam, pa vendar: Učence spodbujam, da povedo/napišejo vsak svojo maksimo.)

Nadaljnje spodbude za branje:

1. Po romanu *Čudo* je bil posnet film (režiser Stephen Chbosky). <https://www.kinodvor.org/film/cudo/>
Oglejmo si film in ga primerjajmo z romanom!
2. Roman *Čudo* je doživel dve nadaljevanji – zgodbi učenca Juliana in učenke Charlotte dveh sošolcev Augusta Pullmana. Preberimo ju! Pogovarjajmo se, koliko in predvsem kako v teh zgodbah nastopa August. Kako ga vidita in občutita Julian in Charlotte? Imata tudi onadva kakšne probleme? Je v romanu *Čudo* še kakšen sošolec ali sošolka, ki bi lahko imel svojo zgodbo? (Morda jih pisateljica že piše?!) Katera treh knjig se jim zdi najmočnejša po sporočilu, katera se jih je najbolj dotaknila in jih prepričala?

Palacio, R. J.: **Julianova zgodba.**
 Prev. Boštjan Gorenc. (Ocean, 2017), 104
 str.
 Mladostniki – Nasilje – Drugačnost –
 šola / družina / invalidnost / medvrstniško
 nasilje / pogum / predsodki

Palacio, R. J.: **Charlottina zgodba.**
 Prev. Boštjan Gorenc. (Ocean, 2018), 139
 str.
 Dekleta | Odraščanje | Mladostniki |
 Medosebni odnosi | prijateljstvo | ples |
 šole | vsakdan | samopodoba | empatija |
 sočutje | sprejemanje drugačnosti

3. Kakšno spodbudo za branje mentorji lahko dobimo tudi iz priročnika, ki poziva k strpnosti.

Rigler Šilc, Katarina: **Čudo na razrednih urah** : priročnik za učitelje za izvajanje ur oddelčne skupnosti v osnovni šoli. (Ocean, 2016).

Še nadaljnje spodbude za branje:

- Roman *Čudo* primerjamo z romanom Davida Hilla, *Se vid'va, Simon!* V čem sta si podobna, v čem različna?
Hill, David: *Se vid'va, Simon!*
Prev. Vida Vrečar. Spr. beseda Zvezdana Majhen. Dob pri Domžalah: Miš, 2003. (Zorenja), 180 str.
| M | 3. stopnja
| bolezni, drugačnost, družina, invalidnost, mladostniki, razumevanje, samopodoba, smrt, strpnost

Večkrat nagrajeni in v pisateljevi domovini, Novi Zelandiji, zelo priljubljeni roman je osebno izpovedna zgodba najstnika Nathana. Toda osrednja oseba je pravzaprav Simon, ki ga je mišična distrofija privezala na invalidski voziček, okrog njega pa se pletejo čustveni in socialni odnosi med vrstniki, starši in učitelji. Glavna odlika romana je tako afirmativen odnos do drugačnosti, predvsem seveda tiste, vezane na invalidnost, in tenkočutno upovedovanje različnih stopenj strpnosti do drugačnih. Zgled so pri tem Simonovi starši, ki mu ves čas omogočajo, kolikor le zmore, samostojno življenje, s čimer obdrži svoje dostojanstvo. Tako Simon kljub zavedanju, da bo kmalu umrl, ni le bister, ampak tudi samozavesten in duhovit najstnik, ki izžareva optimizem in veselje do življenja. Prav s tem pa spodbuja vrstnike in učitelje v razmislek o različnih predsodkih in k njihovem opuščanju.

(Vir: Pravljični vrtovi, seznam želja in druge dobre zgodbe, <http://www.mklj.si/prirocnik/item/451>)

Mag. Tilka Jamnik